

Anayasa: Bir devletin rejimini, işleyişini, kişi hak ve hürriyetlerini ortaya koyan temel kanundur.

Anayasalarımız sırasıyla;
1921 1924, 1961, 1982

TEŞKİLAT-I ESASİYE KANUNU (20 OCAK 1921)

- 1921 Anayasası olarak bilinir.
- Birinci İnönü Savaşından sonra hazırlanarak yürürlüğe konmuştur.
- Savaş döneminin zor şartları altında hazırlandığı için olağanüstü özellikler taşıyan bir anayasadır.

Başlıca maddeleri:

- Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir. *(Yönetme gücü millete aittir.)*
- Yasama, yürütme, yargı yetkileri TBMM'ye aittir. *(Güçler birliği ilkesi esas alınmıştır.)*
- Meclis başkanı aynı zamanda hükümetin de başkanıdır. *(Meclis Hükümeti Sistemi)*
- Tek meclis ve meclisin üstünlüğü ilkeleri kabul edilmiştir.

MEDENİ KANUNUN KABULÜ (17 Şubat 1926)

Hukuk alanında inkılap yapılmasını gerektiren nedenler şunlardır:

- Osmanlı Devleti'nde hukuk birliğinin olmaması
- Osmanlı hukuk sisteminin dini kurallara göre düzenlenmiş olması ve laik yönetim anlayışıyla bağdaşmaması
- Kadın-erkek eşitliğinin tam olarak sağlanmak istenmesi
- Milli birlik ve bütünlüşmeyi hızlandırma düşüncesi

Bilgi: Osmanlı Devleti'nde aile hukukunu düzenleyen kanun olan Mecelle, dini kurallara göre hazırlanmıştı. Çağın koşullarına ve toplumun ihtiyaçlarına cevap vermekten uzaktı.

Yorum: Savaştan yeni çıkmış bir toplumda hukuk kanunları hazırlayabilecek yeterli kadronun olmaması ve hukuk kurallarının hazırlanmasının uzun zaman alacağı düşüncesiyle hukukla ilgili kanunlar Avrupa'dan alınmıştır.

- 17 Şubat 1926'da, **İsviçre Medeni Kanunu** örnek alınarak Türk Medeni Kanunu kabul edilmiştir.

İsviçre Medeni Kanununun kabul edilmesinde;

- Bu alandaki en son kanun olması,
- Sade olması, sorunlara pratik yollardan çözüm getirmesi,
- Kadın ve erkek eşitliğine önem vermesi,
- Laik ve demokratik olması etkili olmuştur

Medeni Kanun ile;

- Tek eşli evlilik ve resmi nikâh zorunluluğu getirildi.
- Kadınlara boşanma hakkı, mirasta eşitlik ve mahkemede şahitlik hakları tanındı.
- Kadınlara istediği mesleği seçme ve çalışma hakkı verildi.
- Hukuk birliği sağlanmış oldu.
- Ortodoks Patrikhanesinin evlendirme, boşanma gibi bir takım dünyevi yetkileri de elinden alındı ve sadece bir dini kurum olarak kalması sağlandı. *(Azınlıkların haklarını koruma yetkileri sona ermiştir.)*

Bilgi: Medeni Kanun ile Türk kadını **ekonomik ve sosyal** haklar yönünden **erkeklerle eşit** hale gelmiştir. Aile hukuku laikleştirilmiş ve ulus toplumu anlayışına geçilmiştir.

Dikkat! Türk Medeni Kanunu,

- ✓ Akla dayanan hukuk kurallarını getirmekle laiklik;
- ✓ Kadınları erkeklerle eşit duruma getirmesi yönüyle halkçılık;
- ✓ Eski kanunları ortadan kaldırması yönüyle de inkılâpçılık ilkesiyle ilgilidir.

Dikkat: Medeni Kanunda sosyal ve ekonomik haklar vardır, **siyasi haklar yoktur.**

Hukuk alanında yapılan diğer çalışmalar

- İtalya'dan Ceza Kanunu (1926),
- İsviçre'den Ticaret Kanunu (1929),
- Almanya'dan Ceza Muhakemeleri ve Deniz Ticaret Kanunu (1932),
- İsviçre'den İcra ve İflas Kanunu (1932) alınarak hukuk alanında çağdaşlaşma sağlanmıştır.